

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

15

marca 2019

piątek

19:00

Wrocław, NFM, Sala Główna

Brahms – IV Symfonia

Giancarlo Guerrero – dyrygent

Jan Krzeszowiec – flet

Wojciech Merena – obój

Maciej Dobosz – klarnet

Alicja Kieruzalska – fagot

Mateusz Feliński – waltornia

Aleksander Kobus – trąbka

Eloy Panizo Padrón – puzon

Diego Yañez Busto – kottły

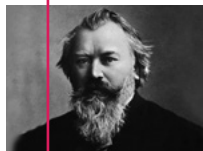
NFM Filharmonia Wrocławska

R. Vaughan Williams

F. Martin

J. Brahms

Program:

Ralph Vaughan Williams (1872–1958) *Fantazja na temat Thomasa Tallisa* [17']

Frank Martin (1890–1974) *Koncert na siedem instrumentów dętych, kottły, perkusję i orkiestrę smyczkową* [25']

I Allegro

II Adagietto

III Allegro vivace

Johannes Brahms (1833–1897) *IV Symfonia e-moll op. 98* [40']

I Allegro non troppo

II Andante moderato

III Allegro giocoso

IV Allegro energico e passionato

Prosimy o nagradzanie artystów brawami po zakończeniu ostatniej części każdego z utworów.

OMÓWIENIE

Agata Adamczyk

Opisując muzykę brytyjską XX w., Andrzej Chłopecki użył wyjątkowo błyskotliwego porównania, które stworzyło w naszej wyobraźni obraz „wytwornego dżentelmena, spokojnie popijającego whisky (oczywiście bez lodu i wody sodowej)”. Muzyka ta, oddzielona od europejskich wstrząsów estetycznych kanałem La Manche, „jak bodaj żadna inna konserwowata wartości gdzie indziej kruszone z większą lub mniejszą zajadłością” – dodawał Chłopecki. Choć z naszej perspektywy wydaje się zachowawcza, dla Brytyjczyków stanowiła przetest, który nastąpił po dwóch stuleciach muzycznego impasu, stagnacji i epigonizmu. Rosnące z początkiem XX w. poczucie własnej tożsamości narodowej poprowadziło bowiem angielskich twórców ku muzycznej niezależności. Odnaleźli ją w rodzimym folklorze, odrzucając tym samym popularne dotychczas stylistyki – włoską oraz niemiecką.

Muzyka brytyjska odrodziła się m.in. w twórczości Ralpha Vaughana Williamsa, kompozytora, którego dzieła wyrastają z tradycji późnoromantycznej wzbogaconej o elementy muzyki ludowej, technik barokowych, impresjonizmu, neoklasycyzmu oraz inspiracje muzyką dawną. Nie znajdziemy w niej stylistycznych wstrząsów, lecz melodyjność, melancholię, nostalgię oraz mistyczną głębię. Dlatego uwielbienie Brytyjczyków dla muzyki Vaughana Williamsa „jest rzeczą równie oczywistą, jak spożywanie kotlecików jagńczych z sosem miętowym”, według równie błyskotliwego porównania Doroty Koziańskiej.

Fantazję na temat Thomasa Tallisa kompozytor napisał w 1910 r., bazując na szesnastowiecznej melodii autorstwa angielskiego twórcy doby renesansu, umieszczonej w psalterzu arcybiskupa Matthew Parkera. Pierwsze wykonanie dzieła Vaughana Williamsa odbyło się 10 września w katedrze w Gloucester.

Inne oblicze neoklasycyzmu odnajdziemy w dorobku szwajcarskiego artysty Franka Martina. Jego kompozycje cechuje eklektyzm, wykluczający jednak wtórność i naśladownictwo, wynikający za to z indywidualnej refleksji kompozytora nad poszczególnymi technikami, wśród których znajdziemy także technikę dodekafoniczną. Martin nie zrezygnował całkowicie z tonalności. Jego dzieła cechuje bogata inwencja melodyczna i rytmiczna, finezja rozwiązań harmonicznym oraz wrażliwość na barwę, a co za tym idzie – umiejętność uzyskiwania różnorodnych odcieni brzmienia. Z pewnością wielu ciekawych

doznań dostarczy Państwu kompozycja Martina z 1949 r. – *Koncert na siedem instrumentów dętych* (flet, obój, klarnet, fagot, waltornia, trąbka i puzon), *kołty, perkusje i orkiestrę smyczkową*.

„Obawiam się, że zatracą tutejszym klimatem – wiśnie nie stają się stodkie. Nigdy byś ich nie tknął” – pisał Johannes Brahms (kolejny klasyk) do Hansa von Bülowa, porównując aurę alpejskiego Müzzuschlagu do swojej *IV Symfonii e-moll* op. 98. Kompozytora dręczył niepokój o to, jak publiczność przyjmie jego najnowsze dzieło, tym bardziej że pierwsze recenzje przyjaźni nie należały do entuzjastycznych. Elisabeth Herzogenberg po przestudiowaniu partytury wyznała: „Twój utwór dziwnie na mnie wpływa: im bardziej się w niego zagłębiam, tym bardziej staje się niezgłębiony. [...] Mam wrażenie, że ten wytwór Twojego umysłu jest zbyt drobniawczy [...] jakby był maleńkim światłem dla mądrych i wtajemniczonych, który dla prostych ludzi «kroczących w ciemności» może być dostępny tylko w niewielkim stopniu”. Eduard Hanslick – jeden z największych admiratorów twórczości Brahmsa – również był zakłopotany: „Wiesz, mam uczucie, jakby mi dwóch intelektualistów-potworów garbowało skórę”. W swojej recenzji *IV Symfonię* nazwał „ciemną studnią” – „im dłużej wpatrujemy się w jej dno, tym jaśniej odbijają się w niej gwiazdy”.

Pierwsze wykonanie dzieła odbyło się pod dyktando kompozytora jesienią 1885 r. w Meiningen. Na koncercie obecny był również młody Richard Strauss, który dopiero co został mianowany asystentem von Bülowa, tj. szefa tamtejszej orkiestry.

Kolejne prezentacje kompozycji Brahmsa wzbudzały wśród publiczności skrajne emocje: niektórzy przyjmowali ją chłodno, inni reagowali zachwytem. Straussa szczególnie poruszyła część wolna, w której – zgodnie ze swoim zamierzeniem do pozamuzycznych porównań – usłyszał „procesję żałobną przejeżdżającą w ciszy przez wzgórze oświetlone blaskiem księżycy”.

W *IV Symfonii e-moll* warto zwrócić uwagę na wyjątkowo szeroki zasób muzycznego słownictwa kompozytora, jego umiejętność łączenia cytatów z muzyki barokowej z klasyczną formą oraz romantycznym brzmieniem. Ów cytat, zaczerpnięty z końcowego chóru kantaty *Nach dir, Herr, verlanget mich* BWV 150 Johanna Sebastiana Bacha, znajdziemy w ostatniej części. Jest nią *chaconne* – według Brahmsa „najwspanialszy i najbardziej niepojęty utwór muzyczny”. Kilka lat wcześniej pisał o tym w liście do Clary Schumann: „Gdybym tylko mógł wyobrazić sobie siebie

piszącego, czy nawet tworzącego taki utwór, pewien jestem, że najwyższe podniecenie i napięcie emocjonalne doprowadziłyby mnie do szaleństwa”.

Petna dramatyizmu, pasji i furii, ale też liryki *IV Symfonia e-moll* należy dziś do najchętniej grywanych i słuchanych dzieł na całym świecie.

Giancarlo Guerrero, fot. Łukasz Rajchert

Giancarlo Guerrero

Jest dyrektorem muzycznym NFM Filharmonii Wrocławskiej, dyrektorem muzycznym Nashville Symphony i głównym dyrygentem gościnnym Gulbenkian Orchestra w Lizbonie. Podczas swojej dziesięcioletniej kadencji dyrektora muzycznego zrealizował kilkanaście nagrań z Nashville Symphony, za sześć z nich został nagrodzony Grammy. Wcześniej artysta pełnił funkcję głównego dyrygenta gościnnego Cleveland Orchestra podczas jej rezydencji w Miami, dyrektora muzycznego Eugene Symphony i II dyrygenta Minnesota Orchestra. Guerrero jest często podróżującym dyrygentem gościnnym – współpracuje ze wszystkimi najważniejszymi orkiestrami Ameryki Północnej, m.in. z Bostonu, Los Angeles, Detroit, Cleveland i Filadelfii, a także z Queensland Symphony Orchestra i Sydney Symphony Orchestra oraz hr-Sinfonieorchester, London Philharmonic Orchestra, Brussels Philharmonic

nic i Residentie Orkest w Hadze. Guerrero angażuje się również w dyrygowanie orkiestrami akademickimi i regularnie współpracuje z Curtis Institute w Filadelfii oraz Colburn School w Los Angeles, a także Yale Philharmonia i NYOz.

Jan Krzeszowiec

Ukończył z wyróżnieniem studia na Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w klasie J. Mrozika. Obecnie jest wykładowcą na tej uczelni. Za wyjątkowe osiągnięcia w trakcie studiów otrzymał od Akademii Muzycznej honorowy tytuł Primus Inter Pares. Jest laureatem wielu konkursów fletowych, m.in. w Warszawie, Krakowie, Bukareszcie i Aversie. Był stypendystą Ministra Kultury i Sztuki oraz Marszałka Województwa Śląskiego. Prowadzi aktywną działalność artystyczną zarówno jako solista, jak i kameralista. Jest członkiem kwintetu dętego LutosAir Quintet i liderem grupy fletów w NFM Filharmonii Wrocławskiej.

Wojciech Merena

Jest absolwentem Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w klasie W. Korpaka. Od 2000 r. jest muzykiem solistą NFM Filharmonii Wrocławskiej. W latach 2007–2009 był również pierwszym oboistą Opery Wrocławskiej. Regularnie współpracuje z innymi orkiestrami, m.in. z NFM Orkiestrą Leopoldinum, Orkiestrą Kameralną Wratislavia oraz Polską Filharmonią Kameralną Sopot. Współtworzy LutosAir Quintet, z którym w 2017 r. wydał płytę *Canto for Winds* (CD Accord).

Maciej Dobosz

Od 2006 r. jest pierwszym klarncistą NFM Filharmonii Wrocławskiej. Ukończył Akademię Muzyczną im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w klasie J. Tatarczyka. Swoje umiejętności doskonalił u takich pedagogów, jak G. Dangain czy P.M. Dijks. Był pierwszym klarncistą Filharmonii Narodowej w Warszawie. Jako klarncista solista współpracował z NFM Orkiestrą Leopoldinum, Orkiestrą Kameralną Wratislavia oraz Morphing Chamber Orchestra z Wiednia. Jest członkiem LutosAir Quintet, z którym regularnie koncertuje na estradach całej Europy.

Alicja Kieruzalska

Urodziła się w Toronto. Jest absolwentką Staatliche Hochschule für Musik und Darstellende Kunst Stuttgart w klasie M. Engelhardta oraz Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie u B. Gadawskiego. Była stypendystką Ministra Kultury, Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci, DAAD

i fundacji Villa Musica Rheinland-Pfalz. Współpracowała m.in. z Royal Philharmonic Orchestra, operami w Hamburgu i Stuttgartcie, AUKSO – Orkiestrą Kameralną Miasta Tychy, a także z orkiestrami kameralnymi w Heilbronnii i Mannheimie. Pracowała w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej i Polskiej Orkiestrze Sinfonia Iuventus. Współtworzy LutosAir Quintet, jeden z zespołów NFM. Od 2010 r. jest solistką w grupie fagotów NFM Filharmonii Wrocławskiej.

Mateusz Feliński

Urodził się w 1977 r. w Koźuchowie. Edukację muzyczną rozpoczął w wieku 9 lat w Szkole Muzycznej w Nowej Soli u J. Gabryelskiego. Jest absolwentem poznańskiej Szkoły Talentów. W 2000 r. ukończył Akademię Muzyczną im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w klasie W. Grochowskiego. Od 1998 r. jest pierwszym waltornistą NFM Filharmonii Wrocławskiej. Jako kameralista i muzyk orkiestrowy występował w większości krajów Europy, w Stanach Zjednoczonych i Egipcie. Od 2013 r. współtworzy LutosAir Quintet. Współpracuje również z artystami i zespołami z branży rozrywkowej (K. Groniec, K. Kozak, Ószibarack, Nery, Mikromusic, Łąki Łan, Leski).

Aleksander Kobus

Urodził się w 1991 r. w Warszawie. W 2018 r. został laureatem nagrody specjalnej w Międzynarodowym Konkursie Muzycznym ARD w Monachium. W 2016 r. wraz z Polską Orkiestrą Sinfonia Iuventus dokonał pod dyrekcją K. Pendereckiego nagrania jego *Koncertu na trąbkę i orkiestrę*. Jest laureatem wielu prestiżowych stypendiów, w tym stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Yamaha Music Foundation, a także programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Młoda Polska”. Obecnie jest doktorantem na Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w klasie trąbki I. Cecocho oraz pierwszym trębaczem NFM Filharmonii Wrocławskiej.

Eloy Panizo Padrón

Jest puzonistą solistą NFM Filharmonii Wrocławskiej. Przed przyjazdem do Polski był związany z Vancouver Symphony Orchestra oraz Holland Symfonia. Jest absolwentem Codarts Hogeschool voor de Kunsten w Rotterdamie w klasie J. van Rijena. Następnie kontynuował studia w Colburn Conservatory of Music w Los Angeles pod kierunkiem M. Lawrence'a. Koncertował z licznymi orkiestrami, m.in. z Orquesta Sinfónica de Tenerife, Orquesta Filarmónica de Gran Canaria, Koninklijk Concertgebouworkest oraz holenderską Radio Filharmonisch Orkest.

Diego Yañez Bustó

Urodził się w Hiszpanii. Studiował w Konserwatorium Kraju Basków u G. Gimeno i J. Triguerosa. Po występach z Nederlands Philharmonisch Orkest przeniósł się do Maastricht, gdzie uzyskał stopień magistra w zakresie perkusji orkiestrowej i gry na kotłach pod kierunkiem R. Curfsa. Regularnie współpracował z różnymi orkiestrami (także jako solista) i zespołami, ostatnio m.in. z Sinfonieorchester Aachen i Maastricht Percussion Quartet. Obecnie jest pierwszym kotlistą NFM Filharmonii Wrocławskiej.

Organizator:

NFM – Instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

